

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 4, Article Number:D0033

FINE ARTS

Received: August 2010
Accepted: October 2010
Series : D
ISSN : 1308-7290
© 2010 www.newwsa.com

Ömer Özden
Nurtuğ Barışeri
Selcuk University
ozden@selcuk.edu.tr
Konya-Turkey

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN POPÜLER KÜLTÜR VE POPÜLER MÜZİKLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİ**

ÖZET

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin popüler kültür ve popüler müzikle ilgili görüşlerinin Selçuk Üniversitesi bağlamında değerlendirilmesinden oluşur. Gençler, toplumda boş zamanları değerlendirme ve tüketim alışkanlıkları açısından popüler kültürden en fazla etkilenen kitledir. Bu çalışmanın amacı, Konya Selçuk Üniversitesi'nde farklı fakültelerde okuyan öğrencilerin popüler kültürden etkilenme düzeyleri ile popüler kültür ve popüler müzikle ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla, Selçuk Üniversitesi'nde öğrenimlerine devam eden 15 üniversite öğrencisinden nitel yöntemle veri toplanır. Elde edilen bulgulara göre, üniversite öğrencilerinin popüler kültür ve popüler müzikle ilgili görüşleri analiz edilir. Öğrenciler, bir yandan popüler kültür ve popüler müzik kavramlarını bir sosyalleşme aracı olarak görürken, diğer yandan popüler kültürün toplum değerleri üzerinde olumsuz etkileri olduğunu düşünürler.

Anahtar Kelimeler: Popüler Müzik, Popüler Kültür, Öğrenci,
Üniversite, Sosyalleşme

THE OPINIONS OF UNIVERSITY STUDENTS ABOUT POPULAR CULTURE AND POPULAR MUSIC

ABSTRACT

This research contains the evaluation of university students' opinions about popular culture and popular music in the context of Selçuk University. Youth is the most effected group in the society by popular culture in free time activities and consumption habits. The purpose of this study is to determine opinions of students about popular culture and popular music and influence level of popular culture on students from different faculties of Konya Selçuk University. For this purpose, data is gathered by qualitative method from 15 university students continuing their education at Selçuk University. Based on data gathered, the opinions of university students about popular culture and popular music is analysed. On the one hand, students see the popular culture and popular music concepts as a means of socialization, on the other hand they think that on society values popular culture has negative affects.

Keywords: Popular Music, Popular Culture, Student, University,
Socialization

* Bu makale *Üniversite Öğrencilerinin Popüler Kültür ve Popüler Müzikle İlgili Görüşleri* başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Popüler kültür çağımızın en geniş kapsamlı ve üzerinde en çok konuşulan alanlarından biridir. Her coğrafi bölgenin ve toplumun kendine özgü bir kültürü vardır. Daha çok kent yaşamına, endüstri toplumlarına özgü olan popüler kültür, kentte birbirinden bağımsız yaşayan farklı kültürler arasındaki sınırların silikleşmesiyle ortaya çıkar ve yayılır. Farklı kültürlerin bir araya gelmesi sonucu kentte oluşan heterojen yapının insanları birleştirmek yerine ayırması, onların bir araya gelerek kaynaşmalarını sağlayacak ortak bir kültürü zorunlu kılar. Bu noktadan itibaren tüm insanları kucaklayan bir unsur olarak ortaya çıkmış olan popüler kültür, insanlar arasında toplumsal sınıf, eğitim düzeyi, istek, gereksinim, estetik beğeni düzeyi, yaş ve cinsiyet sınırlarını da ortadan kaldırarak her kesime hitap eder.

Popüler kültürün insanlara ulaştırılmasında çok etkin bir şekilde kullanılan kitle iletişim araçlarının sunduğu modern yaşam tarzı, 20. Yüzyılda toplumsal yaşamın vazgeçilmezi haline gelir. En ücra yerlere dahi erişerek popüler olan her şeyi günlük yaşantımıza taşıyan bu araçlar, geleneksel kültürden farklı olan ama bünyesinde geleneksel olandan da izler taşıyan ortak bir kültür ve yaşam tarzı şemsiyesi altına girmeye insanları zorlar. İşte bu noktada kitle iletişim araçlarıyla insanlara sunulan popüler kültür, farklı kesimlerden insanların altına sığındığı bir şemsiye görevi üstlenir. İnsanları bir araya getirme, kaynaştırma ve sosyalleştirme işlevi popüler kültürün bilinen en yararlı yönüdür. Ancak günümüzde kitle iletişim araçlarıyla sunulan popüler kültür ürünlerinin olumlu işlevlerinin yanı sıra tamamen yıkıcı ve sarsıcı yönde bir işlev üstlendiği de bilinen bir gerçektir.

Yaşam boyu devam ettiği düşünülen sosyalleşme sürecinin en önemli aşamalarından biri üniversitelerde gerçekleştirilir. Eğitim öğretimin yanında sosyal ve kültürel etkinliklerle bireylerin yaşamına katkı sağlayan üniversiteler toplumsal gelişime öncülük eden kurumların başında gelir. Bireylerin kişilik gelişimlerinin büyük ölçüde biçimlendiği, yetişkinlik modelinin kurulduğu bir geçiş dönemi olarak görülen üniversiteler, toplumların gelişmesinde önemli rol oynar. Aynı zamanda üniversiteler, toplumsal ve bireysel yaşam kalitesini iyileştirmek için bilimsel ve teknik bilgi ile mesleki becerileri sağlayan dinamik bir kurum olarak toplumsal katmanlar arasında da geçiş sağlar (Scott, 2002).

Kitle iletişim araçlarının göz kamaştıran bir hızla gelişmesi sonucunda bilgi ve olaylara olabildiğince hızlı ve kolay ulaşım, toplumların sosyal düşünce ve yaşam biçimlerini de hızla değiştirir. Bu değişim ve gelişim, bireyin yaşamı boyunca sosyalleşme süreci içinde en aktif ve en verimli dönemi olan gençlik döneminde daha kalıcı olur. Üniversite öğrencisi toplumsal kimlik edinme sürecini yaşayan ve toplumsal rolü belirlenme aşamasında olan kişi, gençlik dönemi ise genellikle insanın en dinamik, romantik, cesur ya da korkusuz ve ütopyik olduğu dönem olarak görülür. Bu dönem, bocalama içinde geçen, fırtınalı bir dönemdir (Tuncay, 2000). İnsan, kitle iletişim araçlarının ürettiği, yaydığı popüler kültür ve ürünlerine, bu ürünlerle empoze edilen düşünce ve davranış modellerine, kimlik arama ve özdeşim yapma sürecini içinde barındıran gençlik döneminde daha çok ihtiyaç duyar ve bağımlı hale gelir (Baytaş ve Demir, 1999: 78). Medyanın bu ürünler aracılığı ile gençleri istediği gibi yönlendirmesi, sunduğu popüler kültür değerleri ve rol modellerini kendi kimlikleriyle özdeşleştirmeleri konusunda gençleri özendirme ve neyi, nerede, nasıl tüketmeleri gerektiğini sürekli vurgulaması da konunun önemini ortaya koyan bir unsurdur.

İçinde bulunduğumuz kapitalist sistemde, üretim güçlerini ellerinde bulunduranlar, medya ve popüler kültür ürünleri yoluyla başta sosyalleşme sürecini yaşayan ve toplumun en çok tüketen kesimini oluşturan gençler olmak üzere, ayırt etmeksizin her kesime seslenebilmeyi, kodlanmış mesajlarını tüm topluma ulaştırmayı hedeflerler. Bu mesajların tamamını,

toplumsal yapıyı değiştirmek, tüketimi artırmak ve daha çok para kazanmak için oluşturur ve kitle iletişim araçları ile yayarlar. Tüketimin artması, insan toplumlarının düşünce ve değer yargılarının, yaşam tarzlarının değişmesine bağlı olduğundan, hiç çekinmeden bu yönde de mesajlar verirler. Kültürü ve çok geniş çevrelere, farklı ülkelere seslenebilen bu araçların, oluşturulan ürünleri toplumun geleceği olarak görülen gençlere sunmaları, onların yaşantılarını, düşüncelerini ve sosyalleşmelerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemeleri araştırmanın önemli bir noktasını oluşturur. Çünkü; özellikle son zamanlarda psikologlar ve sosyologlar, gençlerin medyada sunulan popüler kültür değerleri, TV dizileri, haberler, eğlence ve yarışma programları, hayran oldukları starların televole programlarında yer alan renkli yaşam tarzları, müzik klipleri, müzik albümleri ve şarkı sözlerinden son derece olumsuz etkilendikleri, sosyalleşme sürecinin olumsuz yönde sekteye uğradığı konusunda hemfikirdir. Psikolog Nuran Baytaş ve Sosyolog Ahmet Demir (1999: 87), ortak çalışmalarında bu konuya değinirler ve ilköğretimden başlamak üzere, üniversite gençliğini de içine alacak şekilde çocuk ve gençlerin popüler kültürden son derece olumsuz etkilendiklerini ve kimlik arayışı içinde oldukları bir dönemde popüler kültür içinden yanlış modeller seçerek sosyalleşme açısından başarısız olduklarını vurgularlar. Günümüz yaşamında medyanın kendi çıkarları doğrultusunda, kendine özgü yollar kullanarak, kendine özgü bir kültür oluşturarak özellikle genç bireyleri ve toplumları etkisi altına alması, bu olumsuzluğun kaynağı olarak görülür. Böylece medya, pek çok mesaj ve iletiyle etrafı kuşatılmış, kendi istekleri doğrultusunda tüketim yapmasını istediği bir toplum meydana getirir. Araştırma bu noktada da önem arz eder. Söz konusu kitle iletişim araçlarını ve medyayı yönlendiren ve taşeron olarak kullanan egemen güçler, aynı değerlere, aynı alışkanlıklara sahip, aynı müziği dinleyen, aynı şeyleri düşünen ve tüketen bir insan modeli yaratmayı hedefler. Bu doğrultuda medya, popüler kültürün iletilmesinde gençlerin ve kitlelerin tercihlerini etkilemeye çalışır. Söz konusu güçler bu hedeflerine ulaşabilmek için başta televizyon olmak üzere kitle iletişim araçlarının hepsinden yararlanır. Jim Montesque (1994: 68), konuyla ilgili olarak; kapitalizmin en önemli hedefinin, toplumda tüketimi artırarak en yüksek artı değere ulaşmak olduğunu ve bunun için de özellikle en çok tüketen kesim olan gençleri hedeflediğini, ürünlerin empoze edilmesinde ise en çok televizyonun kullanıldığını vurgular.

Bu çalışmanın temel amacı; Selçuk Üniversitesi'nde 2009-2010 eğitim ve öğretim yılı içinde eğitim görmekte olan üniversite öğrencilerinin kitle iletişim araçları yoluyla yönlendirilme sürecinde, popüler kültür ve popüler müzik ile ilgili görüşlerinin neler olduğunu, popüler müzik sanatçılarına yönelik eğilimlerini ve düşüncelerini, popüler kültür ürünlerini takip ederken en çok hangi kitle iletişim araçlarını tercih ettiklerini açıklamak ve derinlemesine analiz etmektir. Bir başka deyişle bu çalışma, "Günümüzde kitle iletişim araçları yoluyla üniversite öğrencilerinin yönlendirilme sürecinde, popüler kültür, popüler müzik, popüler müzik sanatçılarının işlevleri ve üniversite öğrencilerinin popüler kültür ve popüler müzikle ilgili görüşleri nelerdir?" sorusuna yanıt arar.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Türkiye'de öğrenciler ve popüler kültür üzerine yapılan çalışmaların az sayıda olması dikkat çekicidir. Çalışma konuyla ilgili olarak ilgili literatüre katkı sağlamayı hedeflemesi açısından önem taşır. Öğrenciler ile popüler kültür ve popüler müzik üzerine yapılmış literatür incelendiğinde, bu çalışmaların daha çok nicel çalışma üzerinde odaklandığı görülür. Bu çalışma ise, medyanın sunduğu görsel ve işitsel popüler kültür öğeleri hakkında öğrencilerin düşünce ve görüşlerini anlamayı hedefler ve öğrencilerin popüler kültür ve popüler müzikle ilgili algılarının saptanarak veri toplanması ve çözümlenmesinde, ilk kez nitel araştırmaya

odaklanması açısından literatüre önemli katkı sağlar. Araştırma, elde edilen bulguların öğrenciler ile ilgili olarak YÖK'e, MEB'e, Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü'ne, üniversite psikolojik danışma ve rehberlik servislerine, fakülte ve yüksekokul yöneticilerine, öğretim elemanlarına, diğer araştırmacılara önemli veri ve katkı sağlaması açısından da önemlidir. Genç bireyler ile popüler kültür arasındaki ilişkiyi, popüler kültür ürünlerinin öğrencileri nasıl etkilediğini, popüler kültürde oluşturulan rol modellerinin öğrencilerin kimliklerini etkileme durumlarını açık bir şekilde ortaya koymayı amaçlaması açısından da araştırma önem taşır.

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırmanın Modeli (Research Model)

Bu çalışmada nitel araştırma modeli kullanılır. Çalışmada, üniversite öğrencilerinin popüler kültürle ilgili görüşlerini betimlemek için nitel modelde yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veri toplanır. Bu yöntem sosyal bilimlerde en sık kullanılan araştırma yöntemlerinden biridir. Görüşme (interview) tekniği, bir konu hakkında, ilgili kişi(ler)den hazırlanan sorular çerçevesinde bilgi almaktır. Bu kişilerin kaç kişi ve konuların neler olacağı, araştırma konusuna, amaca bağlıdır ve diğer araştırma teknikleri içerisinde araştırmacıya ve görüşme yapılan kişiye esneklik, derinlik sağlayan bir gözlem tekniğidir (Aziz, 1994: 84). Nitel araştırmalarda görüşme iki amaçla kullanılır. İlk olarak görüşme, veri toplamak için başat bir yöntem olabilir, ikinci olarak da gözlem, döküman analizi ya da diğer teknikler ile birlikte kullanılabilir (Bogdan ve Biklen, 1998:94). Derinlemesine görüşme, nitel araştırmaların ayırt edici bir özelliğidir. Görüşme, katılımcıların dünyaya bakış açılarını anlamak için gereklidir (Rossman ve Rallis, 2003: 180). Görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler yorumlar, zihinsel algılar ve tepkiler gibi gözlenemeyen unsurlar anlaşılmasına çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Nitel araştırma tekniklerinin doğal ortama duyarlılık sağlaması, araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması ve tümevarımcı bir analize sahip olması önemli özellikleridir (Yıldırım ve Şimşek, 2005) Özellikle nitel teknik anlamları, tecrübeleri ve tanımlamaları vurgular. Geniş datalar, tamamen insanların tanımladığı ve gözlemlendiği sözlerden ibaret olacaktır (Coolican, 1992).

3.2. Çalışma Grubu (Research Group)

Araştırmanın verilerini toplamak için 2009-2010 Eğitim-Öğretim yılında Selçuk Üniversitesinde lisans eğitimi görmekte olan gönüllü 15 öğrenciye yarı yapılandırılmış görüşme formları uygulanır. Görüşme formu uygulanan kişilerden 9'u kız, 6'sı erkektir.

3.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu (Semistructured Interview Form)

Yarı yapılandırılmış görüşme formu, öğrencilerin popüler kültür ve popüler müzik hakkında genel görüşlerini tespit etmek amacıyla hazırlanır. Görüşme; öğrencilerin popüler kültür ve müziğe ilişkin görüş ve düşüncelerinin yanında; popüler kültür ve popüler müziği algılama biçimlerini, bu konudaki beğeni ve beklenti, yargı ve düşüncelerini almaya yöneliktir. Bu amaçla araştırma için belirlenen problemlere ilişkin soruların yer aldığı görüşme formu, farklı fakülte ve yüksek okullarda eğitim görmekte olan öğrencilere "random (tesadüfi örneklem)" yöntemiyle uygulanır. Görüşme sorularının hazırlık aşamasında ilgili kaynaklar incelenerek temalar belirlenir. Bununla birlikte her bir sorunun veri setine derinlemesine ulaşmayı sağlayacak biçimde açık uçlu olmasına, farklı bireyler için farklı anlamlar taşımamasına özen gösterilir. Hazırlanan görüşme formunun kapsam geçerliğini sağlamak için görüşme formu, Selçuk

Üniversitesi Eğitim Fakültesinde doktora yapmış, alanlarında uzman beş öğretim üyesine verilir ve öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulur. Daha sonra pilot uygulamalar yapılır ve alınan tüm bu sonuçlara göre düzeltmelerle görüşme formları uygulamaya hazır hale getirilir. Görüşme işlemleri öğrencilerin çalışma koşulları ve ders programları dikkate alınarak özellikle gün sonunda, ders saatleri sonrası dinlenme saatlerinde yapılmaya çalışılır. Uygulamalar, görüşmeye katılan bireylerden yazılı olarak alınır. Daha sonra kişilerden alınan görüşme formları, eklemek veya çıkarmak istedikleri bilgiler olması olasılığı düşünülerek tekrar dağıtılır. Bazı katılımcıların gerekli bilgileri eklerken, bazılarının da bir kısım bilgileri formdan çıkarttığı görülür. Görüşmecilerden doğrudan alıntılara yer vermek ve bunlardan yola çıkarak sonuçları açıklamak, geçerlik için önemlidir. Bunun için araştırmadan elde edilen verilerden bazıları, bulgular bölümünde, olduğu gibi verilerek inandırıcılık sağlanmaya çalışılır (Wolcott, 1990). Dolayısıyla, yapılan alıntılarda ifadelere olabildiği ölçüde müdahale edilmemeye çalışılarak, öğrencilerin dili kullanma ve yazma becerilerinin de okuyucular tarafından görmeleri sağlanmaya çalışılır. Araştırmacı, çalışmanın veri toplama aracı olan görüşme formunun hazırlanmasında, geliştirilmesinde, uygulanmasında ve çözümlenmesinde nesnel tutum ve davranışlar sergilemeye çalışır; ortama yönelik verileri elde ederken yanlış davranmamaya özen gösterir. Buna rağmen araştırmacı nitel araştırmada araştırmacının da bir veri kaynağı olduğunu düşünerek, kendi öznel algılarını nesnel bir açıklıkla araştırma raporuna yansıtmaya çalışır. Bu durum, araştırmacının tüm süreçlerdeki rolü ayrıntılı bir biçimde tanımlandığında sorun olarak görülmez; üstelik geçerliği ve güvenilirliği arttıran bir etmen olarak değerlendirilir.

3.4. Verilerin Toplanması (Data Collecting)

Araştırma verileri toplanırken gönüllülük esas alınır. Araştırmanın nitel verileri Selçuk Üniversitesi'nde eğitimlerinde devam etmekte olan Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Dilek Sabancı Devlet Konservatuarı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Mühendislik Mimarlık Fakültesi öğrencilerinden toplanır. İlgili ve gönüllü öğrencilere görüşme ve derinlemesine analiz yapılacağı önceden belirtilir. Bu açıklamanın sonucu olarak 15 gönüllü öğrenciyle görüşme için uygun tarihler belirlenir ve bu öğrencilere nitel araştırma yöntemi kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanarak popüler kültürle ve popüler müzikle ilgili açık uçlu 13 soru sorulur. Görüşmeler için bir açıklama hazırlanarak araştırmacının amacı ve görüşmenin nasıl gerçekleştirileceği hakkında açıkça bilgiler verilir. Ayrıca görüşmeye katılan bireylerin kimlik bilgilerinin saklı kalacağı da vurgulanır. Görüşmeler sırasında yazılı görüşme formları kullanılır. Görüşmeler 45 dk. ile 60 dk. arasında gerçekleşir.

3.5. Verilerin Analizi (Data Analysing)

Bilimsel veya toplumsal amaçlı, nicel ve nitel verilerin bulunduğu her araştırmada elde edilen düzensiz ve kaba verilerin sınıflandırılarak işlenmesi araştırma tekniklerinin genel kurallarından biridir (Aziz, 1994:141). Ulaşılan veri setinin analizi sürecine başlamadan önce, nitel veri setinin nasıl analiz edilebileceği ilgili literatürde incelenir. Yapılan incelemeler sonunda, nitel çözümlemenin araştırmacıya özgü olduğu, esnek, yaratıcı ve yoğun bir çalışmayı gerektirdiği görülür (Patton, 1987; Bogdan ve Biklen, 1998). Öğrencilere uygulanan görüşmeyle elde edilen verilerin analizinde "İçerik Analizi" yöntemi kullanılır. Veriler içerik çözümlemesiyle, kavramsal ve ilişkisel düzeyde kodlanarak kategorilere ayrılır. Kategorilerin araştırma amacına uygun, ayırt edici ve nesnel olmasına, kendi içinde bütünlük taşımasına dikkat edilir. Kategoriler, mantıklı ve anlaşılır bir biçimde düzenlenir ve yorumlanır (Bilgin, 2000;

Yıldırım ve Şimşek, 2000). İçerik analizi sürecinde araştırmacı kendine özgü bir strateji geliştirerek içerik analizi sürecine açıklık kazandırır. Elde edilen nitel veriler içerik analizi tekniği ile değerlendirilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirlerine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek, anlaşılır biçimde organize etmek ve yorumlamaktır. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması ve daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi gerçekleştirilerek veriyi buna göre açıklayan temalar saptanır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Görüşmecilerin görüşleri, önceden hazırlanan yarı yapılandırılmış formlara yazılı olarak alınır. Her görüşmeye birden başlanarak numaralar verilir. Her tema ve alt boyutu da sayılarla ifade edilir. Araştırmanın amacına uygun olarak görüşler kodlanır.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND COMMENT)

Araştırmaya dahil olan üniversite öğrencilerine çeşitli kodlar verilir. Bunlar A1, B1, C1, D1, E1, F1, G1, H1, I1, J1, K1, L1, M1, N1, O1'dir.

• Öğrencilerin En Etkili Kitle İletişim Araçlarıyla İlgili Görüşleri

Öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde televizyon, internet ve gazete ile ilgili kavram kategorileri oluşturulur.

En etkili kitle iletişim aracının televizyon olduğunu düşünen birey sayısı 7'dir. Bu konuda A1 "Bana göre en etkili kitle iletişim aracı televizyondur", C1 "En etkili kitle iletişim aracının TV olduğunu düşünüyorum. Çünkü en çok kesime ulaştığını düşünüyorum" şeklinde görüş bildirir.

En etkili kitle iletişim aracının internet-bilgisayar olduğunu düşünen birey sayısı 7'dir. Bu konuda J1 "İnternet", I1 "En etkili kitle iletişim aracının bilgisayar olduğunu düşünüyorum, hem görsel hem işitsel istenilen bilgiye hemen ulaşabilmemizi sağlayan bir araç" G1 "İnternet; tüm dünya haberleri, güncel olaylar vs. birçok bilgi mevcuttur ve her şeyi takip edebiliyorum" şeklinde görüş bildirir.

En etkili kitle iletişim aracının gazete olduğunu düşünen birey sayısı 1'dir. Bu konuda E1 "Bence en etkili kitle iletişim aracı gazetedir" şeklinde görüş bildirir.

Kitle iletişim araçlarının kullanım amaçlarıyla ilgili olarak gündem-haber, eğlence-müzik-chat ve bilgi yarışması konularında kavram kategorileri oluşturulur.

Gündem-haber anlamında kitle iletişim araçlarının kullanımına ilişkin 6 birey yanıt verir. Bu konuda F1 "Haber takipleri için yararlanıyorum", H1 "Haber amaçlı", E1 "Kitle iletişim araçlarından bilgi almak ve gündemden haberdar olmak için yararlanıyorum" şeklinde görüş bildirir.

Eğlence-müzik-chat amaçlarıyla kitle iletişim araçlarının kullanımına ilişkin 8 birey yanıt verir. Bu kişilerden D1 "Televizyondan en çok eğlenmek amacıyla faydalaniyorum", A1 "Televizyonda en çok müzik ve eğlence programlarını seyretmek hoşuma gider" şeklinde görüş bildirir.

Bilgi yarışması kavram kategorisiyle ilgili olarak 1 birey görüş bildirir. J1 "Bilgi yarışmalarından yararlanıyorum" şeklinde görüş bildirir.

Kitle iletişim araçlarıyla ilgili yapılan yayınları olumlu bulan birey sayısı 12'dir. 1 kişi olumsuz şekilde ifade ederken 2 kişinin görüş bildirmediği görülür. J1 bu konuyla ilgili olarak "Genel olarak yayınları doğru amaçla kullanabildiğimiz müddetçe iyi buluyorum" şeklinde görüş bildirirken; C1 "Eğlence programlarının bazen gençleri ve çocukları olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum. Özellikle dizilerin özendirici unsur oluşturduğu kanaatindeyim" şeklinde görüş bildirir.

- **Öğrencilerin Popüler Kültür ve Popüler Müzik Kavramlarıyla İlgili Görüşleri**

Öğrencilerin yanıtları analiz edildiğinde bütünleşme-kaynaşma, geniş kesime hitap, günlük yaşam, gündem, kolay ulaşım ve ortak paylaşım olmak üzere 6 adet kavram kategorisi oluşturulur.

Popüler kültür ve popüler müzik denilince ne anlaşıldığı konusunda bütünleşme-kaynaşma kategorisi altında cevap veren bireylerin sayısı 6'dır. Bu bireylerden A1 "Popüler kültür ve popüler müzik, arkadaşlarımla daha çok kaynaşmamı sağlar ve toplum içinde yer edinmeye yardımcı olur. Mesela, arkadaşlarımdan bazıları rock dinliyor. Bende rock dinliyorum ve böylece bizim bir grubumuz oluştu. Beraber rock barlara gidiyoruz. Hafta sonları evde rock parti düzenliyoruz" şeklinde cevap verir.

Geniş kesime hitap kategorisiyle ilgili olarak da 7 birey görüş bildirir. Bu bireylerden G1 "Popüler kültür 7'den 70'e herkese hitap eden bir kültürdür" şeklinde görüş bildirir.

Günlük yaşam ile ilgili olarak 2 kişi görüş bildirir. Bunlardan C1 "Bizlere etkisi günlük konuşmalarımızdan tercih ettiğimiz yemeğe, giyim tarzımıza kadar olmaktadır. Örneğin; TV'de izlediğimiz diziler günlük konuşmalarımıza yansımaktadır" şeklinde görüş bildirir.

Gündemde olma kategorisiyle ilgili olarak 3 birey görüş bildirir. Bunlardan F1 "Gündemde olan pop şarkıları, televizyon dizileri ve yapılan yarışma programları aklıma geliyor" şeklinde görüş bildirir.

Popüler kültür ve popüler müzik kavramlarını ortak paylaşım kavramı ile açıklayan kişi sayısı 1'dir. E1 bu konuda "Popüler kültür ve popüler müzik herkes tarafından sevilen ve kullanılan kavramlardır. Çevremdeki kişiler popüler kültürden çok etkileniyor. Herkesin yaptıklarını ve davranışlarını onlarda da görüyorum" şeklinde görüş bildirir.

Popüler kültür ve popüler müzik kavramlarına kolaylıkla ulaşıldığını ifade eden katılımcı sayısı 2'dir. Bu konuyla ilgili olarak O1 "Popüler kültür en ucuz ve en kolay ulaşılan kitle kültürüdür. Popüler müzik de aynı şekilde kolay ulaşılan ve kolay dinlenen ticari müzik türüdür" şeklinde yanıt verir.

- **Öğrencilerin Popüler Kültür ve Kültürel Değerlerle İlgili Görüşleri**

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar analiz edildiğinde, popüler kültürün değer, gelenek, görenek, örf ve adetleri etkilemesi ile ilgili olarak değer yargılarındaki değişiklik ve kültürel farklar olmak üzere 2 kavram kategorisi oluşturulur.

Popüler kültürün değer yargılarını etkilediğini ve değiştirdiğini ifade eden birey sayısı 13'tür. Bu kavram kategorisiyle ilgili olarak E1 "Popüler kültür eski alışkanlıkları değiştiriyor. Artık herkes başkalarının kültürlerine özendiği için gelenek, göreneklerimizde değişmeler oluyor", C1 "Bunu en güzel TV dizileriyle örneklendirebiliriz. Dizilerde her şey çok rahat, çok gerçekmiş gibi gösteriliyor. Bazen ahlakımıza, göreneklerimize aykırı tutumlar sergileniyor. Kendi değer yargılarımız yadsınıyor. Öyle olunca da kendi adetlerimiz, kültürümüz ve değerlerimizle çelişiyoruz", I1 "Popüler kültür, artık günümüzde olan kısmını baz alırsak, gördüğüm örf ve adetlere uymuyor. Bizim gördüğümüz örf ve adetlere aykırı davranışlar insanlara normal olarak aşılıyor" şeklinde görüş belirtir.

Kültürel farklar ile ilgili olarak 1 birey görüş belirtir. B1 "Doğduğum ve yetiştiğim bölgenin kültürünü aldım. Üniversiteye geldiğimde üniversite hayatından etkilenerek değişen düşüncelerim oldu. Şu anda tam olarak yetiştiğim bölgenin kültürüne mensup değilim. Tam olarak popüler kültür dediğimiz kültüre de mensup değilim. İki kültürün arasında bulunuyorum" şeklinde görüş bildirir.

Ayrıca olumsuz yönde etkisi olduğunu düşünmeyen 1 kişi yanıt verir. N1 bu konuyla ilgili olarak " Halkın kültürü olduğuna göre herkes tarafından kabul edilmiş benimsenmiş demektir. Bu yüzden örf ve

adetlerimize olumsuz yönde etkisi olduğunu düşünmüyorum" şeklinde görüş bildirir.

• **Öğrencilerin Televizyonda İzlenen Programlar ve İçerikleriyle İlgili Görüşleri**

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar analiz edildiğinde televizyonda en çok izlenen programlara ilişkin olarak 3 adet kavram kategorisi oluşturulur. Bunlar eğlence (müzik, magazin, yarışma), dizi ve haber-tartışma kategorileridir.

Eğlence kategorisi ile ilgili olarak 10 kişi görüş bildirir. Bunlardan K1 "Televizyonda en çok müzik ve eğlence programlarını izlerim" şeklinde görüş bildirir.

Dizi kategorisiyle ilgili 7 kişi görüş bildirir. N1 bu konuda "Televizyonda en çok dizi izliyorum" şeklinde görüş belirtir.

Televizyonda en çok haber-tartışma programı izleyen 5 kişi vardır. B1 bu konuda "Fazla seçici olmam, açarım denk gelen programı izlerim. Ama genelde ya haber programı olur ya da tartışma, sohbet programı olur" şeklinde görüş bildirir.

Bireylerin neden en çok bu programları izlediğine dair ise gündem takibi, boş zaman etkinliği, kişiye yakınlık, gevşeme-eğlence konularında kavram kategorileri oluşturulur. Ayrıca bu konuyla ilgili 5 kişinin görüş bildirmediği görülür.

Gündem takibi ile ilgili olarak 2 kişi görüş bildirir. E1 bu konuda "Gündemi takip etmek için, ne olup bittiğini öğrenmek için haber bültenlerini izlemeyi tercih ediyorum" şeklinde görüşlerini sunar.

Boş zaman etkinliği kategorisi ile ilgili olarak 2 kişi görüş bildirir. O1 bu konuda "Böylece deşarj oluyorum ve boş vaktimi değerlendiriyorum" şeklinde görüş belirtir.

Televizyonda izlediği programı en çok kendine yakın geldiği için izleyen birey sayısı 1'dir. L1 bu konuda şunu belirtir: "Dizilerde ise, kendi yaşantımdan sahneler gördüğümde kendime benzetiyorum ve hoşuma gidiyor".

Eğlence- gevşeme kategorisiyle ilgili olarak 6 birey görüş bildirir. M1 "Çünkü müzik bence insanları en çok yatıştıran ve motive eden unsur" şeklinde görüş belirtir.

Bir yayın yetkilisi olma durumunda bireylerin en çok yayınlacakları programlar konusuna ilişkin, tartışma-haber, eğlence ve dizi adlı kavram kategorileri oluşturulur.

Yayın yetkilisi olma durumunda, en çok tartışma ve haber programları yayınlacağını belirten kişi sayısı 5'tir. H1 bu konuda "Haber programlarının ve insanların kendilerinden bir şeyler bulabileceği programların yayınlanmasını isterdim" şeklinde görüş belirtir.

Eğlence ve dizi kategorisi ile ilgili olarak ise 1 kişi yanıt verir. O1 bu konuda "Yayın yetkilisi olsaydım daha çok eğlence programları ve diziler koyardım" şeklinde görüş ifade eder. 'Neden' sorusuna ise 5 kişi yanıt vermez.

Eğer yayın yetkilisi olsalardı neden bu tür programları yayınlacaklarına ilişkin soruya verilen yanıtlarla oluşturulan kavram kategorileri ise; içerik genişliği, izlenme oranı, topluma faydalılıktır.

İçerik genişliği ile ilgili olarak 1 kişi görüş bildirir. F1 "Çünkü bu tarz programların içeriği çok geniş" şeklinde görüş bildirir.

İzlenme oranı kategorisine cevap veren kişi sayısı 1'dir. D1 bu konuda "Çünkü onlar daha çok izleniyor" şeklinde görüş belirtir.

Topluma faydalılık ile ilgili olarak 8 kişi cevap verir. C1 bu konuda "Çünkü kaliteli bilgi yarışmalarında insanların, özellikle gençlerin topluma çok faydalı bilgiler edindiği kanaatindeyim" şeklinde görüş bildirir.

- **Öğrencilerin TV'de Kişileri Olumsuz Etkileyen Programlar ve İçerikleriyle İlgili Görüşleri**

Kişileri olumsuz yönde etkileyen programların içeriklerine ilişkin olarak 3 kavram kategorisi oluşturulur. Bunlar; şiddet, cinsellik ve içerik yoksunluğudur.

Şiddet kategorisiyle ilgili olarak 11 kişi görüş bildirir. Bunlardan 01 "TV de anormal kan ve şiddet içeren programları sevmem. Bunlar bana itici gelir" şeklinde görüş belirtir.

Cinsellik kategorisiyle ilgili olarak 7 birey görüş belirtir. L1 "Aşırı derecede seksüel öğeler içeren şeyler beni rahatsız eder. Kendi başıma seyredebilsem de ailemin yanında böyle programlar ya da sahneler olursa çok rahatsız olurum" şeklinde görüş ifade eder.

Bireyleri olumsuz etkileyen programların içerikten yoksun olduğunu 3 kişi belirtir. J1 bu konuda "Ailenin bir araya gelip izleyebileceği hiç güzel bir program yok. Belli bir konu bile var diyemem, bu yüzden içerik de kötü" şeklinde görüş bildirir.

- **Öğrencilerin Dizi Kahramanları ve Örnek Alınan Özellikleriyle İlgili Görüşleri**

Burada ortaya çıkan üç kavram kategorisi, figür, kahraman ve özelliştir.

Hoşlandığı herhangi bir figür ya da kahraman olmadığını ifade eden kişi sayısı 2'dir. E1 bu konuda "Pek fazla dizi izlemiyorum ve eskiden izlediğim dizilerde de beni etkileyen bir karakter olmadı" şeklinde görüş bildirir.

Yaprak dökümü dizisindeki Ferhunde figürünü seçen birey sayısı 1'dir. L1 bu konuda "Yaprak dökümünde Ferhunde'nin yerinde olmak isterdim. Çünkü kadın şeytani zekasıyla her şeyi elde ediyor ve hırslı kadın imajı var. Toplumsal baskılara boyun eğmemesi çok hoşuma gidiyor" şeklinde görüş bildirir.

Yaprak dökümündeki Şevket karakterini seçen birey sayısı 1'dir. 01 bu konuda "Yaprak dökümü dizisindeki Şevket'in yerinde olmak isterdim. Bu sanatçının bende hayranlık uyandıran yönleri; pek çok hata yapmasına ve her şeyini kaybetmesine karşın ailesinin desteğini de alarak her şeye sıfırdan başlaması ve hayata yeniden başlayabilmesidir" şeklinde görüş bildirir.

Yaprak dökümü adlı dizideki Ali Rıza Bey karakterinin yerinde olmak isteyen birey sayısı 1'dir. D1 "Çünkü herkes tarafından tanınan sevilen bir sanatçı. Çok başarılı bir oyuncu. Güçlü ve mert bir aile babası olduğu için beğeniyorum" görüşünü verir.

Aşk-ı Memnu dizisindeki Behlül karakterini seçen birey sayısı 2'dir. M1 bu hayranlığı uyandıran yönler ile ilgili "Aşk-ı Memnu dizisindeki Kıvanç Tatlıtuğ (Behlül)'un yerinde olmak isterdim. Bayanların bu denli yoğun ilgi gösterdiği bir sanatçının yerinde olmak isterdim" şeklinde görüş belirtir.

Supernatural'da Sam karakterinin yerinde olmak istediğini belirten kişi sayısı 1'dir. G1 "Supernatural; Sam isimli karakter. Örnek alıyorum çünkü psişik, araştırmacı ve çok zeki" şeklinde görüş bildirir.

Canım Ailem dizisindeki Meliha karakteri yerinde olmak isteyen kişi sayısı 1'dir. B1 "Canım Ailem dizisinde rol alan Meliha isimli karakteri seviyorum. Konuşmalarından, kurduğu cümlelerden hareketlerine, tavırlarına kadar doğal bir yapıda olması benim hoşuma gidiyor" şeklinde görüş belirtir.

İki Aile dizisindeki Eda karakteri yerinde olmak isteyen birey sayısı 1'dir. N1 bu konuda "Hoşlandığım dizide Eda adlı karakterin yerinde olmak isterdim. Çünkü bir kadının aslında içinde ne kadar çok karakterin bulunduğunu çok güzel anlatmış. Bir kadın; bazen iyi bir dost, bir anne, çok iyi bir aşçı, insanları birbirine bağlayan büyük bir güç olabilir" şeklinde görüş belirtir.

Big Bang Theory isimli programı seçen kişi sayısı 1'dir. I1 "İnsanların eğlenmesini gülmesini sağladığı için izliyorum" şeklinde görüş ifade eder.

Ezel dizisindeki Ömer karakteri yerinde olmak isteyen 2 kişi vardır. K1 "Çünkü suçu olmadığı halde haksızlığa uğruyor ve uzun yıllar hapiste yatarak acı çekiyor. Sonra hapisten çıkarak kendini zor duruma düşüren insanlardan intikam almaya çalışıyor. Onlarla hesaplaşıyor. Bu durum toplumda herkesin yapmak istediği, ama yapamadığı bir durum. Böyle bir dizi kahramanının olması benim hoşuma gidiyor" şeklinde görüş ifade eder.

Bu kalp Seni Unutur mu? dizisindeki Kürşat karakterinin yerinde olmak isteyen kişi sayısı 1'dir. F1 "Akli selim bir karakter ve çevresinde dönen oyunlara düşünerek yaklaşması, muhakeme edebilmesi ve bir görüşü körü körüne savunmaması hoşuma gidiyor" şeklinde görüş belirtir.

• **Öğrencilerin Magazin Programlarında Görülmek İstenen Özelliklerle İlgili Görüşleri**

Bu soruyla ilgili olarak sevilen sanatçı ve kalite olmak üzere 2 kavram kategorisi oluşturulur. Ayrıca 3 kişinin bu konuda görüş bildirmediği görülür.

Televizyondaki magazin programlarında en çok sevdiği sanatçıları görmek istediğini söyleyen kişi sayısı 11'dir. A1 "Magazin programlarında daha çok beğendiğim sanatçıları görmeyi çok isterim. Onların müzik yaşamları ve özel hayatları hakkında bilgi edinmek isterim" şeklinde görüş bildirir.

Televizyondaki magazin programlarında en çok kalite aradığını ifade eden kişi sayısı ise 1'dir. C1 "Çok fazla magazin izlememekle beraber, izleyeceğim magazin programında kalite ararım" şeklinde görüş ifade eder.

• **Öğrencilerin Popüler Müzik Sanatçıları ve Örnek Alınan Özellikleriyle İlgili Görüşleri**

Bu konuya verilen yanıtlarla ilgili olarak oluşturulan kavram kategorileri, sanatçı, kişilik ve özelliktir.

Göksel Baktagir'in yerinde olmak isteyen 1 kişi vardır. C1 "En çok yerinde olmak isteyeceğim sanatçı Göksel Baktagir'dir" cevabını verir.

Teoman'ın yerinde olmak isteyen 1 kişi vardır. A1 "Ben Teoman'ın yerinde olmak isterdim" şeklinde görüş bildirir.

Ajda Pekkan'ın yerinde olmak isteyen kişi sayısı ise 1'dir. J1 "Ajda Pekkan" şeklinde görüş belirtir.

Sezen Aksu'nun yerinde olmak isteyen 2 kişi vardır. E1 "Popüler sanatçılardan Sezen Aksu'nun yerinde olmak isterdim" cevabını verir.

Kenan Doğulu'nun yerinde olmak isteyen 2 kişi vardır. L1 "En çok Kenan Doğulu'nun yerinde olmak isterdim" şeklinde görüş bildirir.

Müslüm Gürses'in yerinde olmak isteyen 1 kişi vardır. O1 bu konuda "Müslüm Gürses'in yerinde olmak isterdim" cevabını verir.

Tarkan'ın yerinde olmak isteyen kişi sayısı ise 2'dir. M1 "En çok Tarkan'ın yerinde olmak isterdim" şeklinde görüş bildirir.

Amy Lee'nin yerinde olmak isteyen kişi sayısı 1'dir. G1 "Amy Lee; metal müziğe giren bir grubun solistidir" şeklinde görüş bildirir.

Funda Arar'ın yerinde olmak isteyen 1 kişi vardır. B1 "Funda Arar'ın yerinde olmak isterdim" şeklinde görüş ifade eder.

Ebru Gündeş'in yerinde olmak isten 1 kişi vardır. N1 "Ebru Gündeş'in yerinde olmak isterdim" şeklinde görüş ifade eder.

Orhan Gencebay'ın yerinde olmak isteyen kişi sayısı 1'dir. D1 "Orhan Gencebay'ın yerinde olmak isterdim" cevabını verir.

Bu sanatçıların hayranlık uyandıran yönleri başlığı analiz edilecek olursa olumlu sanatçı kişiliği ve popülerite olmak üzere 2 kavram kategorisi oluşturulur.

Olumlu sanatçı kişiliği kategorisi ile ilgili olarak 7 birey cevap verir. Bu konu ile ilgili olarak C1 "Sanatçı kimliği, tekniği, tınısı,

çalışı, besteciliği benim de sahip olmak istediğim bir yaşam tarzıdır" şeklinde görüş belirtir.

Popülarite kategorisi ile ilgili olarak ise 7 birey görüş bildirir. M1 "Çünkü tüm dünyada popüler ve hayranları var. Ben de bu derece popüler bir sanatçı olsaydım, ben de onun gibi çok gezer, çok yerler görür, hem de çok güzel paralar kazanır zengin olurum" şeklinde görüş ifade eder.

• **Öğrencilerin Müzik Kliplerinin Olumlu ve Olumsuz Özellikleriyle İlgili Görüşleri**

Görüşmeye katılan bireylerin TV'de yayınlanan müzik kliplerinin olumlu etkileriyle ilgili cevaplarından, görsellik, sevilen sanatçıya ulaşma ve kişiye yakınlık olmak üzere 3 kavram kategorisi oluşturulur.

TV'deki müzik kliplerini görselliğe hitap etme açısından olumlu bulan kişi sayısı 1'dir. Bu konuda C1 "Özellikle yabancı klipler ilgimi çekiyor. Kullanılan kıyafetler, aksesuarlar, efektler, mekanlar ve yerler hoşuma gidiyor. Göze daha çok hitap ediyor" şeklinde görüş bildirir.

TV'deki müzik kliplerinin sevdikleri sanatçıya ulaşmak açısından olumlu olduğunu ifade eden kişi sayısı 8'dir. D1 bu konuda "Müzik kliplerinin olumlu yönü, sevdiğim sanatçıları, orada görüntüsüyle birlikte dinleyebiliyorum. Bu yönüyle daha çok ilgi çekici. Neler giydiğini, jest ve mimiklerini görebiliyorum. Ona daha kolay ve etkili ulaşmamı sağlıyor" şeklinde görüş belirtir.

TV'deki müzik kliplerini kendine yakın olduğu için olumlu bulan kişi sayısı 3'tür. I1 bu konuda "Kendi yaşamımla ilgili bir sahne gördüğüm zaman çok daha etkili olabiliyor" şeklinde görüş belirtir.

TV'deki müzik kliplerinin olumlu bir yönü olmadığını ifade eden birey sayısı 3'tür.

TV'deki müzik kliplerinin kişiyi etkileyen olumsuz yönleri analiz edildiği zaman şiddet, cinsellik ve konu-klip uyumsuzluğu olmak üzere 3 kavram kategorisi oluşturulur.

TV'deki müzik kliplerini şiddet açısından olumsuz bulan kişi sayısı 4'tür. C1 bu konuda "Kliplerde olumsuz şeylerin ve şiddetin işlenmesi beni rahatsız ediyor. Ölüm, kan, ayrılık vs konular hoşuma gitmiyor" şeklinde görüş ifade eder. TV'deki müzik kliplerini cinsellik açısından olumsuz bulan kişi sayısı 6'dır. H1 bu konuda "Olumsuz yanları, görmek istemediğimiz aşırı seksüel yayınlar. Sebebi çocukların da seyretmesi ve olumsuz etkilenmesi" şeklinde görüş bildirir. TV'deki müzik kliplerinde işlenen konu ve klibin uyumsuz olduğunu ifade eden kişi sayısı 9'dur. F1 bu konuda "Kliplerde şarkı sözleriyle alakası olmayan görüntüler oluyor. Örneğin bir aşk şarkısı veya hüznü bir şarkıda alakasızca yatakta yatıp duran şarkıcıları olumsuz buluyorum" şeklinde görüş bildirir.

• **Öğrencilerin En Çok Dinlenen Müzik Türleriyle İlgili Görüşleri**

Bireylerin televizyonda en çok hangi tür müziklerin yayınlanmasını istedikleriyle ilgili olarak Türk Halk Müziği, Arabesk, Rock, Pop, Türk Sanat Müziği, Rap ve Kişiyeye yakınlık olmak üzere 7 kavram kategorisi oluşturulur.

Televizyonda en çok Türk Halk Müziği ile ilgili müzikleri görmek isteyen kişi sayısı 2'dir. F1 "Türk Halk Müziği" şeklinde görüş bildirir.

Televizyonda en çok arabesk müzikleri görmek isteyen birey sayısı 2'dir. O1 "Daha çok arabesk ve fantazi türü müzik klipleri yayınlanırsa daha iyi olur" şeklinde görüş bildirir.

Televizyonda en çok rock müziklerin yayınlanmasını isteyen birey sayısı 4'tür. C1 bu konuyla ilgili olarak "Rock müzik. Çünkü rock müzikte asi yaşam var ve bunun kliplerde işlenmesi hoşuma gidiyor" şeklinde görüş bildirir.

Televizyonda en çok pop müzik türünün yayınlanmasını isteyen kişi sayısı 7'dir. Bu konuda E1 "Televizyonda en çok pop müzik kliplerini görmek isterim" şeklinde görüş bildirir.

Televizyonda en çok Türk Sanat Müziği türünü görmek isteyen kişi sayısı 2'dir. J1 "Türk Sanat Müziği" şeklinde görüş bildirir.

Televizyonda en çok rap müzik türünü görmek isteyen kişi sayısı 1'dir. B1 "Daha çok rap tarzı müziklerin yayınlanmasını isterdim" şeklinde görüş bildirir.

Televizyonda en çok kişiyi anlatan müzik türlerini görmek isteyen kişi sayısı 1'dir. H1 bu konuda "Bizleri anlatan, kendimizi bulabileceğimiz, her anlamda olumlu etkilenebileceğimiz, yaşamlarımızın anlatıldığı kliplerin olmasını isterim" şeklinde görüş bildirir.

• Öğrencilerin Okunulan Kitap Türleriyle İlgili Görüşleri

Görüşme yapılan kişilerin en çok okudukları kitaplar ile ilgili olarak aşk, klasikler, popüler, psikolojik, siyasi, gerilim-korku, macera ve araştırma olmak üzere kavram kategorileri oluşturulur.

En çok aşk romanı okuduğunu ifade eden kişi sayısı 3'tür. M1 bu konuda "Daha çok aşk konulu romanlar okurum" şeklinde görüş bildirir. Klasikleri okuduğunu ifade eden kişi sayısı 2'dir. E1 bu konuda "Genelde eski Türk klasiklerini okurum" şeklinde görüş bildirir.

Popüler kitapları okuduğunu ifade eden kişi sayısı 2'dir. N1 bu konuda "Popüler romanlar" şeklinde görüş ifade eder.

Psikolojik kitap türünü okuyan kişi sayısı 3'tür. F1 bu konuda "Psikoloji kitaplarını okumayı seviyorum. Hem ufkumu aydınlatıyor hem de insanları tanımama fırsat sağlıyor" şeklinde görüş bildirir.

Siyasi kitap türünü okuduklarını ifade eden kişi sayısı 1'dir. Bu konuda E1 "Genelde siyasi kitapları okurum" şeklinde görüş belirtir.

Gerilim-korku türü kitapları okuyan kişi sayısı 6'dir. D1 bu konuda "Korku ve gerilim romanları hoşuma gider" şeklinde görüş bildirir.

Macera türü kitaplar okuyan kişi sayısı 2'dir. H1 "Macera türü" şeklinde görüş bildirir.

Araştırma türü kitapları okuyan kişi sayısı 1'dir. B1 "Araştırma dizisinden kitaplar okurum" şeklinde görüş bildirir.

• Öğrencilerin Müzik ve Filmlerin Sosyal Çevreye Etkisiyle İlgili Görüşleri

Görüşme yapılan bireylerin cevapları analiz edildiğinde bu tema ile ilgili olarak toplumsal bütünleşme-kaynaşma, kişisel yaşama etki olmak üzere 2 kavram kategorisi oluşturulur.

Dinledikleri müziklerin toplumla kaynaşma ve bütünleşme sağladığını ifade eden kişi sayısı 12'dir. A1 bu konuda "Dinlediğim müzik ve izlediğim filmler çevremle daha çok kaynaşmamı ve bir araya gelmemi sağlar. Müzik ve film sosyalleşmeye çok yardımcı olur. Müzik dinlemek ve film izlemek için arkadaşlarla sık sık bir araya geliriz" şeklinde görüş bildirir.

Kişisel yaşama etki kategorisiyle ilgili olarak 2 kişi görüş bildirir. C1 bu konuda "Rock, hip hop müzik gibi asi müzik dinlediğimde, ben de onlar gibi giyinmeye, davranmaya başlıyorum. Dilediğim gibi hareket etmek istiyorum. Popüler filmlerde ya da dizi filmlerdeki rahat yaşam tarzı da zaman zaman beni etkiliyor" şeklinde görüş bildirir.

Dinlediği müzik ya da izlediği filmlerin böyle bir etkiye sahip olmadığını bildiren kişi sayısı 1'dir. F1 bu konuda "Dinlediğim müzik ya da izlediğim filmlerin sosyal çevremi etkilediğini düşünmüyorum" şeklinde görüş bildirir.

Öğrencilerin Dizi Müzikleri ve Kişilere Etkisiyle İlgili Görüşleri

En beğendikleri dizilere ait müziklerin kişileri etkilemesi analiz edildiğinde beğeni ve hatırdaki tutma ile ilgili 2 kavram kategorisi oluşturulur.

En sevdikleri dizilere ait müziklerin kendilerinde beğeni uyandırdığını ifade eden kişi sayısı 11'dir. M1 bu konuda "İyi bestelenmiş ve kaliteli dizi müziklerini beğenerek dinlerim" şeklinde görüş bildirir.

En beğendikleri dizilere ait müziklerin akıllarında kaldığını ifade eden kişi sayısı 4'tür. Bu konuda K1 "En beğendiğim dizinin müziğini

genelde unutmuyorum ve zaman zaman gün içinde de aklıma geliyor” şeklinde görüş bildirir.

5. SONUÇLAR (CONCLUSIONS)

Üniversite öğrencileriyle yapılan görüşmeler sonucunda, popüler kültür ve popüler müziğe ilişkin olarak şu kodlar ve kavram kategorileri ortaya çıkar: Televizyon, internet, gazete, gündem-haber, eğlence-müzik-chat ve bilgi yarışması (En etkili kitle iletişim araçları); bütünleşme-kaynaşma, geniş kesime hitap, günlük yaşam, gündem, kolaylık ve ortak paylaşım (Popüler kültür ve popüler müzik kavramları); Değer yargılarındaki değişiklik ve kültürel farklar (Popüler kültür ve kültürel değerler); Eğlence, dizi ve haber-tartışma, gündem takibi, boş zaman etkinliği, kişiye yakınlık, gevşeme-eğlence, tartışma-haber, dizi, içerik genişliği, izlenme oranı ve topluma faydalılık (TV’de izlenen programlar ve içerikleri); şiddet, abartılmış cinsellik ve içerik yoksunluğu (TV’de kişileri olumsuz etkileyen programlar ve içerikleri); figür, kahraman ve özellik (Dizi kahramanları ve örnek alınan özellikleri); Sevilen sanatçı ve kalite (Magazin programlarında görülmek istenen özellikler); Sanatçı, kişilik ve özellik (Popüler müzik sanatçıları ve örnek alınan özellikleri); Görsellik, sevilen sanatçıya ulaşma, kişiye yakınlık, şiddet, cinsellik ve konu-klip uyumsuzluğu (Müzik kliplerinin olumlu ve olumsuz özellikleri); Türk halk müziği, Arabesk, Rock, Pop, Türk sanat müziği, Rap ve kişiye yakınlık (En çok dinlenen müzik türleri); Aşk, klasikler, popüler, psikolojik, siyasi, gerilim-korku, macera ve araştırma (Okunulan kitap türleri); Toplumsal bütünleşme-kaynaşma ve kişisel yaşama etki (müzik ve filmlerin sosyal çevreye etkisi); beğeni ve hatırdada tutma (dizi müzikleri ve kişilere etkisi).

Özsoy (2007), ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin popüler kültür görünümüne estetik yönden eleştirileri üzerine yaptığı çalışmada, kitle iletişim araçlarının olumlu ve olumsuz etkileri olduğunu belirtir ve olumlu yanlarını, gündelik yaşamda insanları sosyal yaşamın içine katması olarak açıklar. Bizim çalışmamızda da, kitle iletişim araçlarının kullanımı ve içeriğine ilişkin ortaya çıkan bulgular ve popüler kültüre ilişkin bulgular karşılaştırıldığında, öğrencilerin kitle iletişim araçlarını bir popüler kültür ürünü olarak, bütünleşme-kaynaşma, sosyalleşme amacıyla kullandığı görülür. Görüşme sonuçlarına göre, bu öğrenciler popüler kültür ve popüler müziği çoğunlukla geniş kesime hitap etme, günlük yaşam, gündem, kolaylık, bütünleşme-kaynaşma ve ortak paylaşım şeklindeki sosyal kavramlarla anlamlandırırılar. Bu anlamlandırmanın sonucu olarak da, öğrenciler en ucuz ve en kolay ulaşılan kitle kültürü olarak gördükleri popüler kültür ve kitle iletişim araçlarından, üniversite de dahil olmak üzere eğitimin her kademesinde önemli bir sosyalleşme aracı olarak yararlanırlar. Öğrenciler, kitle iletişim araçları yoluyla hem içinde yaşadıkları toplumda, hem de arkadaş grubu içinde sosyalleşirler. Popüler kültür, onları kendi yaş grupları ve içinde yaşadıkları toplumla bütünleştirerek sosyal yaşamlarını olumlu etkiler. Öğrencilerin dinledikleri müzikler ve izledikleri filmler de onları toplumla kaynaştırır. Popüler kültür ve popüler müziğin etkisinin günlük yaşamdaki her şeye yönelik olduğunu ve çoğunlukla herkese hitap ettiğini düşünürler. Kitle iletişim araçları, öğrencilerin popüler kültürle ilişkilerini sağlayan önemli malzemelerdir. Görüşme sonuçları, öğrencilerin kitle iletişim araçlarıyla yapılan yayınları topluma faydalı olarak gördüklerini ve olumlu bulduklarını gösterir.

Görüşme sonuçlarına göre, popüler kültürle ilgili olarak öğrencilerin ilk akıllarına gelen unsurların, güncel pop şarkıları, televizyon dizileri ve yarışma programları olduğu saptanır. Öğrencilerin popüler kültür ve müziği takip etmede kullandıkları en etkili kitle iletişim araçlarının televizyon ve internet olduğu görülür ve bu iki kitle iletişim aracını kullananların sayısı eşit düzeyde çıkar. Radyonun, televizyon ve internet karşısındaki kullanma düzeyine bakıldığında, öğrenciler arasında hiç

popüler bir kitle iletişim aracı olmadığı belirgin bir şekilde görülür. Öğrencilerle yapılan görüşme sonuçlarına göre, gazetenin de hiç etkili bir kitle iletişim aracı olmadığı saptanır. Ülke ve dünya gündemini belirlemede en az etkili kitle iletişim aracı gazetedir. Öğrencilerin en çok tercih ettikleri kitle iletişim araçlarının televizyon ve internetten oluşan görsel medya olmasına karşın, basılı medyayı pek takip etmedikleri görülür. Basılı medyayı (gazete) takip etmedikleri halde, bir diğer basılı kitle iletişim aracı olan kitabı okudukları saptanır. Öğrencilerin okudukları kitaplar söz konusu olduğunda ise, çoğunlukla gerilim-korku türü kitapları tercih ettikleri, gazete ve kitap okuyan öğrencilerin ise, popülerlik bağlamında benzer türde konuları (aşk, magazin, korku-gerilim vb. gibi) tercih ettikleri ortaya çıkar. Şahin (2007), ilahiyat fakültesi öğrencilerinin popüler kültür unsurlarına ilişkin yaklaşımları üzerine yaptığı çalışmada, öğrencilerin ülke ve dünya gündemini takip ederken en çok kullandıkları kitle iletişim araçlarının TV ve internet olduğunu, gazete okuyanların sayısının ise az olduğunu belirtir. Bizim çalışmamızda da, öğrencilerin ülke ve dünya gündemini en çok bu kitle iletişim araçlarından takip ettikleri ve fazla gazete okumadıkları ortaya çıkar. Bu bulgulara göre, öğrencilerin sıkça kullandıkları enformasyon kaynaklarının, TV, internet gibi görsel sunumlar tarafından biçimlendirilen kitle iletişim araçları olduğu anlaşılır. Gazete gibi okuyarak bilgi edinilebilecek yazılı iletişim araçlarının kullanımının, görselliğin hakim olduğu TV ve internet gibi kitle iletişim araçlarının etkisiyle azalmaya başladığı görülür. Bu azalmada, internet gazeteciliğinin etkisi de göz ardı edilmemelidir. Şahin, aynı çalışmasında, ilahiyat fakültesi öğrencilerinin televizyonu, haber saatlerinin dışında çok fazla izlemedikleri ve televizyon başında çok fazla zaman harcamadıkları sonucuna ulaşır. Araştırmaya katılan öğrencilerin en çok izledikleri TV programları sırasıyla, haberler ve yerli TV dizileridir. Müzik, magazin ve yarışma gibi eğlence programlarını da çok az izledikleri görülür. Bizim yaptığımız çalışmada ise, üniversite öğrencileri televizyonda çoğunlukla popüler magazin, eğlence programları ve dizileri izlerler, televizyondaki dizi karakterlerinin yerine kendilerini koymak isterler, eğlence programlarına daha fazla yer verilmesini isterler. Televizyonda büyük oranda magazin seyreden öğrenciler, bu programlarda genellikle en çok sevdikleri sanatçıyı görmek isterler. Televizyonda yer alan şiddet ve cinsellik içeren programları da çoğunlukla olumsuz olarak görürler. Kendilerinin yayıncı olması durumunda eğlence programlarına daha çok yer vereceklerini belirtirler. Dolayısıyla, öğrencilerin büyük bir bölümünün, birer popüler kültür ürünü olan eğlence programlarını izlemekten zevk aldıkları sonucu ortaya çıkar. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin durumu ise, diğer fakülte ve yüksekokullardan farklı olarak daha muhafazakar görüşlü olmaları nedeniyle eğlenceye daha az zaman ayırmaları şeklinde açıklanabilir. Aydoğmuş (2006), popüler kültürün lise öğrencileri üzerindeki etkileri üzerine yaptığı çalışmada, televizyonu bir eğlence ve vakit geçirme aracı olarak gördüklerini, öğrencilerin büyük bölümünün sürekli olarak izledikleri dizi veya dizilerin olduğunu, en çok pop müzik dinlediklerini belirtir. Bu durum, yaptığımız çalışmanın sonuçlarıyla uyuyor ve öğrencilerin, lisede görülen televizyon izleme ve müzik dinleme alışkanlık ve davranışlarını, yükseköğrenime taşıyarak sürdürdükleri şeklinde yorumlanabilir. Liseli ve üniversiteli gençlerin iyi birer televizyon izleyicisi olduğu görülür. Aydoğmuş, aynı çalışmasında, öğrencilerin idolleri olan sanatçı ve sporcuların var olduğunu ve öğrencilerin büyük bölümünün hayran oldukları kişiyle ilgili haberleri takip ettiklerini belirtir. Bu sonuçlar da bizim çalışma sonuçlarımızla uyuyor. Popüler kültürün bir özelliği de idoller yaratarak o idollerin ürünlerinin pazarlanmasıdır. Hem liseli hem de üniversiteli gençlerin pazarlanan ürünlere büyük ilgi gösterdiği açıktır.

Görüşme yapılan üniversite öğrencilerinden elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin popüler kültür ve müziği takip ederken tercih ettikleri

internetin onlar için en az televizyon kadar önemli olduğu saptanır. Türkiye’de televizyonun yaklaşık 50 yıldır kullanılmasına karşın, televizyondan yaklaşık 35 yıl sonra yaygınlaşmaya başlayan internetin, son 10 yılda hızla yayılarak televizyonun popülerlik seviyesini yakaladığı görülür. Şahin, aynı çalışmada bilgisayar kullanan öğrencilerin büyük çoğunluğunun günlük ortalama bilgisayar kullanımına fazla zaman harcamadıklarını ve bilgisayarı daha çok bilgilenecek ve araştırma yapmak amacıyla kullandıklarını belirtir. Bilgisayarı haberleşme ve eğlence amaçlı kullananlar son derece azdır. Bizim çalışmamızda ise, bu öğrencilerin en çok kullandıkları kitle iletişim araçları olan televizyon ve internette, müzik indirmek de dahil olmak üzere, daha çok eğlence amaçlı yararlandıkları görülür. Bu tür kitle iletişim araçlarını, bilgi edinme aracı olarak daha az tercih ettikleri saptanır.

Popüler müzikle ilgili yapılan görüşme bulgularına göre, öğrencilerin çoğunlukla dinledikleri müzikler yoluyla toplumla ve birbirleriyle kaynaşma-bütünleşme sağladıkları görülür. Ayrıca öğrenciler, izledikleri ve beğendikleri dizilerin müziklerini de çoğunlukla beğenirler. Böylece, öğrencilerin, dizi müzikleri yoluyla dizileri de hatırladıkları saptanır. Öğrencilerin genelde popüler müziği, özelde ise, Türkçe pop müziği dinledikleri anlaşılır. Yani, öğrencilerin radyo ve TV kanallarında ‘çok sık’ pop müzik dinlediği görülür. Yüksel (2007), genel lise ve imam-hatip lisesi öğrencilerinin popüler müziğe yaklaşımı üzerine yaptığı çalışmada, öğrencilerin popüler müzik dinleme eğilimlerinin yüksek olduğunu ve müzik dinleme konusunda seçici olmadıklarını, güncel ve popüler olan her müziği dinleme alışkanlıklarının görüldüğünü belirtir. Ayrıca, genel lise ile imam-hatip lisesi öğrencilerinin arasında, müzik dinleme ile ilgili olgusal duruma bakıldığında ciddi farklılık olmadığını da vurgular. Öğrencilerin çoğu, popüler müzik kapsamına giren pop müziğe eğilimlidir. Nermin Tol ve Salih Ergan’ın, orta ve yükseköğrenim gören bireylerin en çok dinledikleri müzik türlerini tespit için yaptıkları uygulamalı çalışmada da, ortaöğrenim gençlerinin en çok dinledikleri müzik türlerinde ilk sırayı pop müzik alır. Pop müziğin en çok dinlenen müzik türü olmasında kitle iletişim araçlarının etkili olduğu tespit edilir. Yine bu araştırmaya göre imam-hatip öğrencilerinin de en çok dinledikleri müzik türü, pop müziktir (Ergan ve Tol, 1992). Bizim yaptığımız çalışmadan elde edilen sonuçlara göre de, üniversite öğrencileri en çok Türkçe sözlü pop müzik dinlerler. Öğrencilerin üniversite eğitimlerinin sona ermesinden sonra müzik dinleme davranışlarının ve alışkanlıklarının araştırılması ise ayrı bir araştırma konusu olabilir. Yüksel, aynı çalışmada, pop müzik dinleyen öğrencilerin birinci sırada olduğunu, Türk halk müziği dinleyenlerin ise, ikinci sırada olduğunu belirtir. Bu durum da bizim yaptığımız çalışmadan elde edilen sonuçlarla uyudur. Üniversite öğrencileri de aynen lise öğrencilerinde görüldüğü gibi, birinci sırada pop müzik, ikinci sırada da Türk halk müziği dinlerler. Başka bir deyişle, öğrencilerin en çok dinledikleri müzik türleri açısından lisedeki davranış ve alışkanlıklarını yükseköğretim dönemine taşıdıkları ve sürdürdükleri açık bir şekilde görülür. Şahin (2007), öğrencilerin daha çok Türk sanat müziği dinlediklerini, bu türü Türkçe sözlü pop ve Türk halk müziğinin takip ettiğini belirtir. Bu durum bizim çalışma sonucumuzla uyumsuz ve ilahiyat öğrencilerinin muhafazakar görüş ve düşünce yapılarından dolayı daha çok geleneksel kültürü içeren sanat eserlerini beğenmeleri ile açıklanabilir. Şahin, aynı çalışmada öğrencilerin büyük bölümünün hayranı olduğu ünlü bir kişinin bulunduğunu belirtir. Bu durum bizim çalışmamızın sonucuyla uyudur. Çalışmamızda, öğrencilerin büyük bölümü hayran olduğu bir popüler kültür sanatçısının ya da sporcunun bulunduğunu belirtir. Ancak Şahin, aynı çalışmada, öğrencilerin dizi ve reklam filmlerinde sunulan yaşam biçimleri ve rol modellerinden büyük oranda hiç etkilenmediğini belirtir. Bizim çalışmamızda ise, öğrencilerin dizi filmlerde oynayan sanatçı, sporcu ve müzisyen gibi rol modellerinden büyük oranda etkilendikleri açıkça görülür. Bu bulgular

doğrultusunda, ilahiyat fakültesi dışında kalan fakülte ve yüksekokul öğrencilerinin, dizi filmler gibi TV yapımı popüler kültür ürünlerinin program içeriklerinden ve bu ürünlerle empoze edilen yaşam biçimlerinden çok fazla etkilendikleri söylenebilir. Görüşme sonuçlarına göre de, öğrencilerin beğendikleri sanatçının kişiliğini, popülerliğini, giyimini ve kullandığı eşyaları çoğunlukla örnek aldıkları görülür. Bunlar da öğrencilerin beğendiği sanatçılarla çeşitli yönlerden özdeşim yaptığını gösterir.

Öğrencilerin, beğendikleri popüler müzik sanatçısıyla ilgili klipleri çok sık takip ettikleri görülür. Ancak, görüşme sonuçlarına göre öğrenciler, müzik kliplerinde işlenen konularla klip görüntülerinin genellikle uyumsuz olduğuna, şiddet ve abartılmış cinsellik içermesine ilişkin çoğunlukla olumsuz görüş bildirirler. Öğrencilerin, müzik kliplerini, sevdikleri sanatçıya ulaşma açısından ise olumlu buldukları ve klipleri çok sık izledikleri görülür. Bu durum, öğrencilerin sadece müzik dinlemek için değil, sevdikleri sanatçıya kolay ulaşmalarına aracılık etmesi açısından, klipleri zorunlu olarak izlediklerini düşündürür. Yüksel, aynı çalışmasında arabesk, rock, rap gibi şiddet ve agresiflik içeren ve insanları taşkın hareketlere yönlendiren müziklerin özellikle gençler tarafından dinlendiğinden hareketle, bu müziklerin zararlı etkisi ile ilgili kanaatleri sorulduğunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun bazı müzik türlerinin ve kliplerin insanları şiddet gibi zararlı davranışlara yönelttiğine katıldıklarını belirtir. Genel lise öğrencileriyle aynı özellikleri gösteren imam-hatip lisesi öğrencileri de insanları taşkın hareketlere sevk eden müzik ve kliplere karşı olumsuz yaklaşırlar. Bu durum bizim yaptığımız çalışma sonuçlarıyla uyudur. Öğrencilerin çoğu, şiddet ve cinsellik içeren klipleri olumsuz olarak nitelendirirler. Öğrencilerin lise döneminde, şiddet içeren müzik ve kliplere yönelik olumsuz görüşleri ve düşünceleri üniversite döneminde de devam eder.

Görüldüğü gibi, bu çalışmaya en yakın olan ilgili literatür tarandığında, bu literatürden ortaya çıkan sonuçların, yaptığımız çalışmayla çoğunlukla örtüştüğü görülür. Örtüşmeyen bazı bulgular da açıkça belirtilir. Dolayısıyla tüm bu bulgular, bir araya getirildiğinde ilköğretimden üniversiteye kadar uzanan süreçte öğrencilerin kaçınılmaz olarak farklı düzeylerde de olsa, popüler kültür ve popüler müziğin doğrudan içinde oldukları saptanır. Öğrenciler, popüler kültürü ve popüler müziği bir sosyalleşme aracı olarak görürken ve bunlar aracılığıyla sosyalleşirken, diğer taraftan da popüler kültürün topluma ait geleneksel değer yargılarını çoğunlukla olumsuz yönde etkilediğini ve kendilerini geleneksel değer yargılarından uzaklaştırdığını düşünürler. Öğrencilerin bu duruma bakış açısı da çoğunlukla olumsuzdur. Yani, öğrenciler popüler kültürü sosyalleşme anlamında olumlu bulurken, topluma ait değer yargılarını değiştirme anlamında olumsuz bulurlar. Dolayısıyla, ortaya çıkan bu durum öğrencilerin popüler kültürü anlamlandırmada bir çelişki yaşadıklarını gösterir.

Özetlemek gerekirse, televizyon ve internet, popüler kültür ve popüler müziğin aktarılmasında öne çıkan iletişim araçlarıdır ve bu araçlardan öğrencilerin en çok müzik dinleme ve eğlence amaçlı olarak yararlandıkları görülür. Öğrenciler, en çok tercih ettikleri kitle iletişim araçları olan televizyon ve internet söz konusu olduğunda, özellikle diziler, filmler ve müzik kliplerinden çok etkilenirler. Bu etkilenmenin daha çok sosyal-kültürel boyutta; giyim kuşam kodları, değer yargıları, sosyal grup, arkadaş çevresi ve toplumsal çevre üzerinde olduğu ortaya çıkar. Öğrenciler, söz konusu olan giyim kuşam kodları, değer yargıları açısından popüler kültür sanatçılarını özdeşim yaparak örnek alırlar. Bu örnek alma durumunu daha çok görsel medya yoluyla gerçekleştirdikleri ve basılı medyayı etkin bir şekilde takip etmedikleri görülür.

Üniversite öğrencilerinin günümüzde kitle iletişim araçları yoluyla yönlendirilme sürecinde, popüler kültür, popüler müzik, popüler müzik

sanatçıların işlevinin ve üniversite öğrencilerinin popüler kültür ve popüler müzikle ilgili görüşlerinin ne olduğunun saptanması temel problemi ile çalışmada ortaya çıkan bulgular karşılaştırıldığında, olumlu ve olumsuz olmak üzere iki temel işlevin olduğu görülür: Olumlu işlevleri; bütünleşme-kaynaşma, sosyal grup ve arkadaş çevresi edinme, eğlence-gevşeme, iletişim, ortak paylaşım, boş zaman etkinliği, olumlu model alma yani sosyalleşmedir. Olumsuz işlevleri ise; şiddet, bilinçsiz ve abartılmış cinsellik, geleneksel değer yargılarını değiştirme ve olumsuz model almadır.

Gençler, kitle iletişim araçlarının ürettiği, yaydığı popüler kültür ve ürünlerine, bu ürünlerle empoze edilen düşünce ve davranış modellerine, kimlik arama, özdeşim yapma ve sosyalleşme sürecini içinde barındıran gençlik döneminde daha çok ihtiyaç duyar ve bağımlı hale gelir (Baytaş ve Demir, 1999: 78). Özellikle özdeşim yapma ve sosyalleşme anlamında, çalışmada sunulan popüler kültür ve gençlik ilişkisi içindeki bu teoriyle de yaptığımız çalışmanın sonuçları uyuşur.

6. ÖNERİLER (RECOMMENDATIONS)

Öğrencilerin eğitim görmekte olduğu üniversitenin akademik ve bilimsel bakış açıları ile sosyo-kültürel öncelikleri öğrencilerin üniversite ile olan bağlarının güçlenmesinde önemli bir etkiye sahiptir. Üniversiteye duyulan güven ve bağlılık öğrencinin motivasyonunu arttırabileceği gibi özgüvenine de katkı sağlayabilir. Öğrenciler, popüler kültür ve popüler müzik ürünlerinden ve kitle iletişim araçlarından sosyalleşme konusunda çok fazla etkilendiklerine göre, devlet, YÖK gibi kurumlar ve üniversite yönetimleri, öğrencilere vermek istedikleri her tür mesajı popüler kültür ve popüler müzik aracılığıyla daha kolay iletebilirler.

Öğrencilerin en çok takip ettikleri kitle iletişim aracınının TV olduğu göz önünde bulundurulmalı, TV'de yer alan şiddet ve abartılmış cinsellik içeren yayınlar, müzik türü ve klipler konusunda yayıncılar uyarılmalı, RTÜK gerekli yasal düzenlemeyi bir an önce gerçekleştirmelidir.

Öğrencilerin TV'de daha çok eğlence programı ve dizileri izledikleri göz önünde bulundurulmalı, bu programların sadece eğlenceye ve reytinge odaklanmamaları, aynı zamanda eğitici de olmaları sağlanmalıdır. Başka bir deyişle bu programlar, eğlendirirken eğiten programlar olmalıdır.

Öğrencilerin internete gösterdikleri büyük ilgi göz önünde bulundurulmalı ve internette verimli bir şekilde yararlanabilmeleri için, ilköğretimden itibaren onlara eğitim verilmeli, internette yer alan zararlı siteler hakkında gerekli uyarılar yapılmalıdır.

Öğrencilerin, televizyon ve interneti sadece eğlence ve müzik indirme, dinleme amaçlı değil, aynı zamanda bilgi edinme ve araştırma amacıyla da kullanmayı öğrenmeleri, TV'de haberler, tartışma programları gibi toplumsal ilgi ve duyarlılıklarını arttıracak programları izlemeleri sağlanmalıdır.

Öğrencilere ilköğretim döneminden başlayarak okulda ve evde gazete okuma ve radyo dinleme alışkanlığı kazandırılmalı, radyoda gençlere yönelik hem eğlendiren hem de eğiten programlara yer verilmelidir.

Öğrencilerin, sadece aşk, gerilim vb. konulu popüler kitapları değil, eğitim ve gelişimleri için yararlı olan kitapları da okumaları sağlanmalıdır.

Öğrenciler kendilerine model olabilecek insanı en çok müzik alanından seçtiklerine göre, onlara verilmek istenilen mesajlar daha çok popüler müzik sanatçıları ve popüler müzik yoluyla iletilmelidir.

Öğrencilerin büyük ilgi gösterdiği popüler müziğin kaliteli örneklerine, ilköğretimden itibaren okul müziği repertuarında daha çok yer verilmeli, üniversitelerde öğrencilerin yaptığı popüler müzik çalışmaları ve oluşturdukları popüler müzik toplulukları desteklenmelidir.

Televizyondaki magazin programlarında, dergi ve gazetelerde yer alan ünlüler, gençlerin kendilerini takip ettiğini ve kendileriyle özdeşim

yaptığını unutmamalı ve onlara kötü örnek oluşturabilecek davranışlardan kaçınmalıdırlar.

Üniversite öğrencilerinin, dizi filmler gibi TV yapımı popüler kültür ürünlerinin içeriklerinden ve empoze edilen yaşam biçimlerinden çok fazla etkilendikleri göz önünde bulundurularak, her üniversitede medya dersi zorunlu olarak okutulmalı, bu dersin içeriğinde öğrencilere popüler kültürün olumsuz etkilerine yönelik gerekli uyarılarda bulunulmalıdır.

Kültürel değerleri yozlaştıran ve değiştiren yayınlar yerine kültürel değerleri sergileyen ve pekiştiren yayınlara medyada daha fazla yer verilmelidir.

Müzik klipi yönetmenleri, yönettikleri ve çektikleri kliplerde konu klip uyumsuzluğuna ve abartılmış cinsel unsurlara dikkat etmelidirler.

Üniversite öğrencilerinin popüler kültür ve popüler müziği sadece bir eğlence aracı olarak değil, aynı zamanda bir sosyalleşme aracı olarak gördükleri unutulmamalıdır.

Mevcut iktidar ve siyasetçiler, popüler kültür ve popüler müzik yayınlarının toplumsal bütünleşme-kaynaşmayı artırıcı etkisini ve öğrencilerin kişisel yaşamlarına olumlu etkisini unutmamalı ve bu yayınların artırılmasını teşvik etmelidir.

Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre, THM en çok dinlenen müzik sıralamasında 2. Sıradadır. Bu durum değerlendirilmeli ve üniversitelerde Popüler THM koroları kurulmalı ve Popüler THM dinletileri düzenlenmelidir. Bu dinletiler otantik THM'den çok, Popüler THM unsurlarını içermelidir.

Devlet kurumları ve resmi ideoloji, öğrencileri Sanat müziği dinlemedikleri için aşağılamak ya da onları bu tercihlerinden dolayı görmezden gelmek yerine mevcut durumu ve popüler müzik gerçeğini kabullenmeli ve en çok dinledikleri müzik türü olan pop müzik aracılığıyla gençlere ulaşmaya çalışmalıdır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Aydoğmuş, H., (2006). "Popüler Kültürün Lise Gençliğine Etkileri". Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Aziz, A., (1994). "Araştırma Yöntemleri-Teknikleri ve İletişim". Ankara:Turhan Kitabevi Yayınları.
3. Baytaş, N. ve Demir, A., (1999). "Gençlik ve Modernleşme". İstanbul: Ağaç Yayınları.
4. Bilgin, N., (2000). "İçerik çözümlemesi". İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını:109.
5. Bogdan, R.C. and Biklen, S.K., (1998). "Qualitative Research for Education: An introduction to Theory and Methods". Boston: Allyn and Bacon.
6. Coolican, H., (1992). "Research methods and statistics in psychology". London: Hodder& Stoughton.
7. Montesque, J., (1994). "Gençlik Çağı". (Çeviren: Hüseyin Sarıca). İstanbul: Ötüken Yayınları.
8. Özden, Ö., (2010). "Üniversite Öğrencilerinin Popüler Kültür ve Popüler Müzikle İlgili Görüşleri". Basılmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Özsoy, T., (2007). "İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Popüler Kültür Görünümlerine Estetik Yönden Eleştirileri". Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak: Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
10. Patton, M.Q., (1987). "How to Use Qualitative Methods in Evaluation". Newbury Park. CA:Sage.
11. Rossman, B.G. and Rallis, F.S., (1998). "Learning in The Field: An Introduction to Qualitative Research". Thousand Oaks. California: Sage Publications.

12. Scott, P., (2002). "Küreselleşme ve Üniversite: 21. Yüzyılın Önündeki Meydan Okumalar". Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2(1), 193-208.
13. Şahin, M.C., (2007). "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Popüler Kültür Unsurlarına İlişkin Yaklaşımları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma". Basılmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
14. Tuncay, S., (2000). "Türkiye'de Gençlik Sorunlarının Psikolojik Boyutu". Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, 1 (1).
15. Wolcott, H.F., (1990). "On seeking-and rejecting-validity in qualitative research". Eisner, E. W., & Peshkin, A. (Eds). "Qualitative Inquiry in Education The Continuing Debate" (pp.121-152). New York: Teachers Collage Pres.
16. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2000). "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri". Ankara: Seçkin Yayıncılık.
17. Yüksel, R., (2007). "Genel Lise ve İmam-Hatip Lisesi Öğrencilerinin Popüler Müziğe Yaklaşımı". Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.